

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 7.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.7.101>

УДК 005.591.4:005.58]:336.226](045)

I. С. Пуголовко,

аспірант,

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-4720-8759>

РОЛЬ АУТСОРСИНГУ В УПРАВЛІННІ ПОДАТКОВИМИ ВЗАЄМОВІДНОСИНАМИ

I. Puholovko,

PhD Student, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University

THE ROLE OF OUTSOURCING IN MANAGING TAX RELATIONS

У статті розглядається питання аутсорсингу податкових та облікових функцій в контексті оптимізації бізнес-процесів та дотримання регуляторних вимог. З огляду на те, що адміністративні процеси, такі як податковий комплаєнс та облік, дедалі частіше сприймаються як непрофільні, аутсорсинг цих функцій стає привабливим рішенням для багатьох компаній. У дослідженні підкреслюються практичні переваги аутсорсингу, зокрема зниження операційних ризиків, підвищення точності звітності та оптимізація витрат, що є особливо важливим для малих і середніх підприємств. Особлива увага приділяється викликам аутсорсингу, пов'язаним зі складним регуляторним середовищем, договірними

зобов'язаннями та питанням розподілу відповідальності між компаніями та зовнішніми сервіс-провайдерами. Розглядаються сучасні вимоги щодо подання звітності, зокрема SAF-T звітність, що потребує співпраці між внутрішніми фахівцями, зовнішніми консультантами та ІТ-спеціалістами. Попри зростання популярності аутсорсингу в Україні, прогалини в законодавчій базі та високі витрати на податковий комплаєнс створюють суттєві бар'єри для його широкого застосування. У статті представлені теоретичні засади та практичні рекомендації щодо вдосконалення підходів до аутсорсингу, наголошується на необхідності нормативної підтримки для підвищення прозорості та ефективності податкових і облікових процесів.

The article explores the relevance of outsourcing tax and accounting functions as part of business process optimization and compliance management. Tax compliance and accounting are increasingly seen as non-core functions, prompting businesses to delegate them to external specialists. Outsourcing offers key benefits, including enhanced reporting accuracy, reduced operational risks, and cost optimization, particularly for small and medium-sized enterprises. It allows companies to reengineer financial methodologies and systems, leveraging modern technologies such as SAP and ERP platforms.

The study highlights challenges related to outsourcing in complex regulatory environments. Companies must address issues such as confidentiality, taxation, liability, and contractual obligations. The adoption of electronic systems like SAF-T (Standard Audit File for Tax) further raises compliance costs, requiring companies to adjust their information systems and collaborate with external consultants to process detailed financial data, including transaction journals, balance sheets, and account statements. For large companies, the scale and complexity of operations heighten tax risks, making outsourcing an effective strategy for compliance and risk mitigation.

Professional service providers utilize modern technologies to deliver accurate accounting data and streamline reporting processes, improving overall financial management and reducing non-core operational risks. However, legal frameworks governing outsourcing remain underdeveloped in Ukraine, creating uncertainties in responsibility-sharing and regulatory compliance. Issues such as the official signing of tax reports by external providers and liability for errors require legislative clarification. These limitations hinder the widespread adoption of outsourcing, particularly in large-scale tax reporting projects involving electronic audits and transfer pricing.

Despite challenges, outsourcing has significant potential to reduce compliance costs, improve tax reporting accuracy, and strengthen financial management processes. International practices demonstrate the effectiveness of outsourcing partnerships, especially for multinational corporations managing local accounting and tax functions through external providers. The adoption of SAF-T reporting further underscores the need for technological adaptation and collaboration between company staff, IT specialists, and external consultants.

The research concludes that outsourcing is a cost-effective and practical tool for modern business management, enabling companies to focus on core activities while delegating non-core functions to specialized providers. Enhanced regulatory frameworks and technological advancements will be crucial for fostering the growth of outsourcing in Ukraine and unlocking its full potential in both domestic and global markets.

Ключові слова: аутсорсинг, податковий комплаєнс, електронний аудит, SAF-T, податковий ризик, бухгалтерський облік, діджиталізація, управління бізнес-процесами.

Keywords: outsourcing, tax compliance, e-audit, SAF-T, tax risk, accounting, digitalization, management of business-processes.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. У сучасних умовах, коли бізнес-процеси, які підпадають під категорію адміністрування, зазвичай не вважаються основними для діяльності підприємства, все більше компаній розглядають можливість передачі на аутсорсинг таких процесів, як забезпечення податкового комплаєнсу та організація обліку. Податковий комплаєнс є предметом аутсорсингу триваліший час, ніж більшість інших бізнес-процесів. Традиційно компанії делегують частину або всі функції з дотримання податкового законодавства на аутсорсинг зовнішнім постачальникам облікових послуг. Оскільки податки, як і юридична практика, вимагають постійного оновлення знань щодо законодавчих, регуляторних та інших норм і правил у багатьох країнах, чимало компаній ухвалюють рішення, що ефективніше покладатися на підтримку зовнішніх фірм в управлінні цим процесом. Водночас компанії, які повністю або частково передають на аутсорсинг свої фінансові функції, часто хочуть передати й частину відповідальності за управлінські та операційні питання, пов'язані з фінансовими функціями, разом з реінжинірингом своїх фінансових методологій та систем. Такий реінжиніринг може включати розробку та впровадження нових методологій та/або систем, або адаптацію готових або стандартних технологій та/або систем третіх сторін (наприклад, впровадження SAP або інших ERP-систем).

Перспективи розвитку аутсорсингу податкової та облікової функцій виглядають досить привабливими. Завдяки використанню сучасних інформаційних технологій, засобів зв'язку та обміну інформацією професійні провайдери послуг можуть надавати більш точні облікові дані та здійснювати їх оперативну обробку для формування і подання звітності. Це суттєво підвищує якість та надійність показників звітності, знижує операційні ризики підприємства, що не пов'язані з його основною діяльністю. Тому використання аутсорсингу податкових і облікових функцій може стати дієвим

інструментом і, певною мірою, альтернативою розбудові внутрішніх структурних підрозділів.

Поряд з цим, політичне, регуляторне та правове середовище стає дедалі складнішим. Кожна компанія, яка розглядає можливість аутсорсингу бізнес-процесів, повинна враховувати безліч правових і регуляторних питань, включаючи: (1) договірні положення, (2) законодавство і положення про конфіденційність, (3) питання оподаткування, (4) відшкодування збитків та відповідальність сторін.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження наукових підходів до змісту аутсорсингу та обґрунтування доцільності його застосування у діяльності суб'єктів господарювання є темою досліджень багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених.

Значний інтерес у науковців викликають питання чіткого визначення дефініції «аутсорсингу». Зокрема, це питання висвітлюють такі дослідники, як О. Дідух [1] та О. Подолянчук [2]. Систематизації організаційних аспектів бухгалтерського аутсорсингу на підприємстві присвячене наукове дослідження О. Ромашко та І. Шушакової [3]. Всебічний аналіз сучасного стану ринку аутсорсингових послуг в Україні, визначення його переваг та недоліків у діяльності вітчизняних підприємств здійснено в науковій праці Т. Серікової, Н. Лагодієнко та Д. Серікова [4]. Заслуговує на увагу дослідження Т. Kubota та Sh. Okuda [5] присвячене оцінці взаємозв'язку зацікавленості топменеджерів обліковою інформацією та інвестицій в інформаційні системи бухгалтерського обліку, впровадження зовнішніх контролів і залучення послуг професійних провайдерів. Цікавим є також дослідження С. Пилипенко, Н. Банери та Л. Гелей [6], у якому автори обґрунтовують доцільність передачі функцій обліку на аутсорсинг для мікропідприємств, малих та середніх підприємства, обсяг операцій яких є незначним, діяльність відносно стабільною, і завантаження бухгалтерів часто нижча від нормативного значення.

Водночас, попри значну кількість наукових праць з проблем аутсорсингу облікових функцій, питання організації такої співпраці в контексті масштабних проєктів у сфері підготовки даних і податкової звітності (електронний аудит, звітність великих міжнародних груп компаній) залишається недостатньо висвітленим та потребує подальшого дослідження.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає в узагальненні теоретичних основ аутсорсингу, визначенні ролі і можливостей цього напрямку співробітництва щодо супроводу підприємств та розподілу відповідальності за результати впровадження проєктів, які містять великі набори даних – електронного аудиту (SAF-T), трансфертного ціноутворення тощо.

Виклад основного матеріалу дослідження. Термін «аутсорсинг» походить від англійського слова «outsourcing», яке утворене від словосполучення «outer source using» та означає використання зовнішнього джерела або ресурсу (залучення підрядника). У бізнесі під аутсорсингом розуміють передачу юридичною особою певних процесів чи виробничих функцій на обслуговування іншій компанії, яка спеціалізується у відповідній сфері, на підставі укладеного договору [7].

Аналіз дефініцій терміна «аутсорсинг» свідчить про те, що його можна розглядати як розвиток принципів, закладених в ідеї поділу праці, притаманній класичній економічній теорії.

Отже, під аутсорсингом можна розуміти передачу на договірних умовах внутрішніх непрофільних функцій підприємства (споживача аутсорсингових послуг), а в окремих випадках також і активів стороннім виконавцям (аутсорсерам), які спеціалізуються в певній сфері та мають відповідні знання, досвід і технічне забезпечення [8].

Водночас аутсорсинг залишається поняттям, яке ще не набуло остаточного визначення та наукової уніфікації, а його сутність пояснюється лише частково. Вітчизняні компанії переважно звертаються до нього для

скорочення витрат та вирішення окремих питань, пов'язаних з дотриманням встановленого рівня податкового й регуляторного комплаєнсу.

Термін «податковий комплаєнс» здебільшого охоплює сукупність заходів, що застосовуються платниками податків для належного виконання своїх податкових зобов'язань. Оскільки податки сплачуються добровільно на підставі поданих податкових декларацій, податковий комплаєнс вважається добровільним механізмом, що ґрунтується на усвідомленій ініціативі менеджменту компанії в межах норм, установлених регуляторами. Витрати на податковий комплаєнс – це витрати, яких зазнають платники податків у процесі виконання своїх зобов'язань перед державою, або, іншими словами, це витрати, спрямовані на дотримання вимог податкового законодавства.

Витрати на дотримання податкового законодавства охоплюють витрати, пов'язані з підготовкою, складанням і поданням податкових декларацій, а також з контролем за дотриманням відповідних податкових норм. Дослідження витрат, з якими стикається бізнес у процесі дотримання податкового законодавства, а також пошук потенційних рішень для їх скорочення є особливо важливим. Підприємства можуть не лише отримати пряму вигоду від зменшення витрат на дотримання податкового законодавства (оплата послуг зовнішніх провайдерів), але й мінімізувати час, який співробітники їхніх підрозділів витрачають на операції, що не створюють доданої вартості. Такі працівники могли б витрачати більше часу на продуктивну діяльність, яка генеруватиме додану вартість як для них самих, підприємств, які вони представляють, так і для національної економіки в цілому. [9] Окрім прямих витрат, дотримання податкового законодавства передбачає також непрямі витрати, зокрема психологічного характеру, що пов'язані зі стресом, розчаруванням та напруженням, спричиненими зусиллями щодо дотримання податкового законодавства в дуже складному податковому середовищі.

Використання сучасних технологій може суттєво сприяти зниженню витрат бізнесу на забезпечення податкового комплаєнсу. Зокрема,

впровадження електронних сервісів дає змогу платникам податків швидше та зручніше готувати й подавати податкову звітність, а також своєчасно сплачувати податки. Це сприяє не лише підвищенню ефективності, а й зменшенню кількості помилок у податкових деклараціях. Крім того, цифрові інструменти формують більш передбачуване податкове середовище, оскільки вся необхідна інформація для платників податків є доступною в онлайн режимі та легкою для пошуку. [10] Що стосується обліку та облікових систем, то одним із найсуттєвіших наслідків розвитку інформаційних технологій є трансформація управління даними, тобто того, як компанії організовують процес обробки даних для формування достовірної фінансово-податкової звітності. З іншого боку, зі зростанням складності обробки даних, зростають і витрати на дотримання податкового законодавства, причому найбільший тягар цих витрат лягає на великий бізнес, який функціонує в умовах особливо складного податкового регулювання.

Для великих компаній характерні значні обсяги, різноманітність і складність операцій, що зумовлює підвищений рівень податкових ризиків. З метою їх мінімізації, а також для уникнення штрафів і пені, пов'язаних з несвоєчасним декларуванням, неподанням декларацій або наявністю в них помилок, деякі з таких компаній регулярно вдаються до послуг зовнішніх податкових консультантів. У багатьох випадках великі компанії застосовують комбіновану модель — поєднання інсорсингу та аутсорсингу — для забезпечення повноцінного податкового супроводу. Міжнародні компанії, незалежно від їхнього розміру, зазвичай більш відкриті до співпраці із залученням сторонніх професійних консультантів з бухгалтерського та податкового обліку. Переважна більшість транснаціональних компаній, особливо ті, що реалізують облікову функцію на базі спільних сервісних центрів, відповідно до політики своєї корпоративної групи, співпрацюють з аудиторськими компаніями «Великої четвірки» для ведення локального бухгалтерського та податкового обліку.

Нещодавнє запровадження в Україні електронного формату SAF-T як одного з податкових зобов'язань передбачає збільшення витрат компаній на дотримання податкового законодавства. Це зумовлено необхідністю залучення зовнішньої підтримки для підготовки цієї складної аналітичної звітності. Крім того, компаніям доведеться вносити зміни до своїх інформаційних систем для забезпечення збору, обробки та структурування даних відповідно до вимог формату SAF-T. Успішне впровадження SAF-T потребує тісної взаємодії між фахівцями з бухгалтерського обліку, податковими спеціалістами та консультантами з розробки інформаційних систем.

Згідно зі структурою SAF-T, компанії зобов'язані звітувати про: журнал бухгалтерських проводок, баланс, розрахунки з постачальниками та замовниками, вхідні та вихідні документи, платежі та грошові надходження, рух основних засобів та товарно-матеріальних цінностей. Очевидно, що впровадження звітності у форматі SAF-T збільшить витрати компаній на дотримання вимог законодавства. Водночас використання електронних наборів даних і відсутність необхідності фізичного контакту з паперовими носіями облікових даних, створює можливість для менеджменту самостійно визначати, як ця функціональна ділянка буде опрацьовуватись – шляхом розбудови внутрішніх функцій або через передачу відповідних функцій на аутсорсинг.

Отже, передача податкового напрямку на аутсорсинг зумовлена низкою причин, одна частина з яких пов'язана зі скороченням витрат, а інша – із потребою залучення зовнішньої професійної підтримки. Експерти професійних податкових компаній рекомендують своїм потенційним клієнтам передавати податкові функції на аутсорсинг, якщо вони прагнуть зосередитися на своєму основному бізнесі, підвищити гнучкість, скоротити витрати, співпрацювати з висококваліфікованими фахівцями, мати безперервний доступ до податкових сервісів, знизити податкове навантаження й податкові ризики, виявляти випадки шахрайства, а також

розділити відповідальність за податкову звітність із провайдерами послуг. [11]

Як показує офіційна статистика, підприємства дедалі частіше делегують ведення бухгалтерського та податкового обліку аутсорсинговим компаніям для оптимізації своїх витрат та ефективного антикризового управління. Згідно з даними Державної служби статистики України, протягом останніх трьох років (2022-2024 рр.) обсяги надання таких послуг демонструють динаміку відновлення, що свідчить про їх поступове зростання після шоків викликів, спричинених повномасштабним російським вторгненням в Україну (Рис. 1).

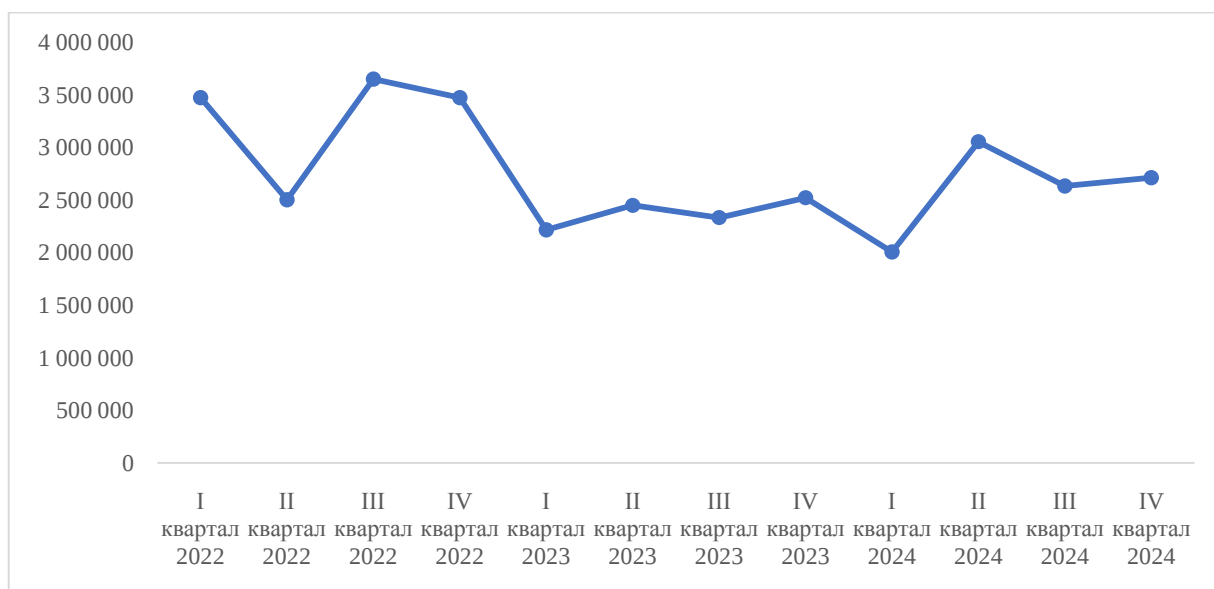

Рис. 1. Обсяг реалізованих послуг підприємствами сфери послуг у сфері бухгалтерського обліку й аудиту, консультування з питань оподаткування (КВЕД 69.2) в Україні впродовж 2022-2024 рр., тис. грн

Джерело: систематизовано, узагальнено та згруповано за даними [12].

Особливу увагу слід звернути на той факт, що ринок зазначених послуг характеризується певним рівнем концентрації. Зокрема, упродовж 2022-2024 рр. частка виручки юридичних осіб дев'яти найбільших провайдерів послуг у сфері обліку і консультування з питань оподаткування (EY, Deloitte, KPMG, EBS, PwC, Baker Tilly, BDO, TMF, Crowe) зросла з 24% до 48 % від загального обсягу ринку (Рис. 2). Протягом цього періоду кількість

працівників у зазначених компаніях зросла майже на 14%: з 2504 осіб у 2022 р. до 2849 осіб у 2024 р., що вказує на перспективність цього сегмента ринку в Україні та формування відповідного тренду, який задають його провідні гравці. Водночас такі тенденції можуть свідчити про поступовий вихід з ринку невеликих компаній, що певною мірою обмежує конкуренцію та може впливати на загальний рівень вартості послуг.

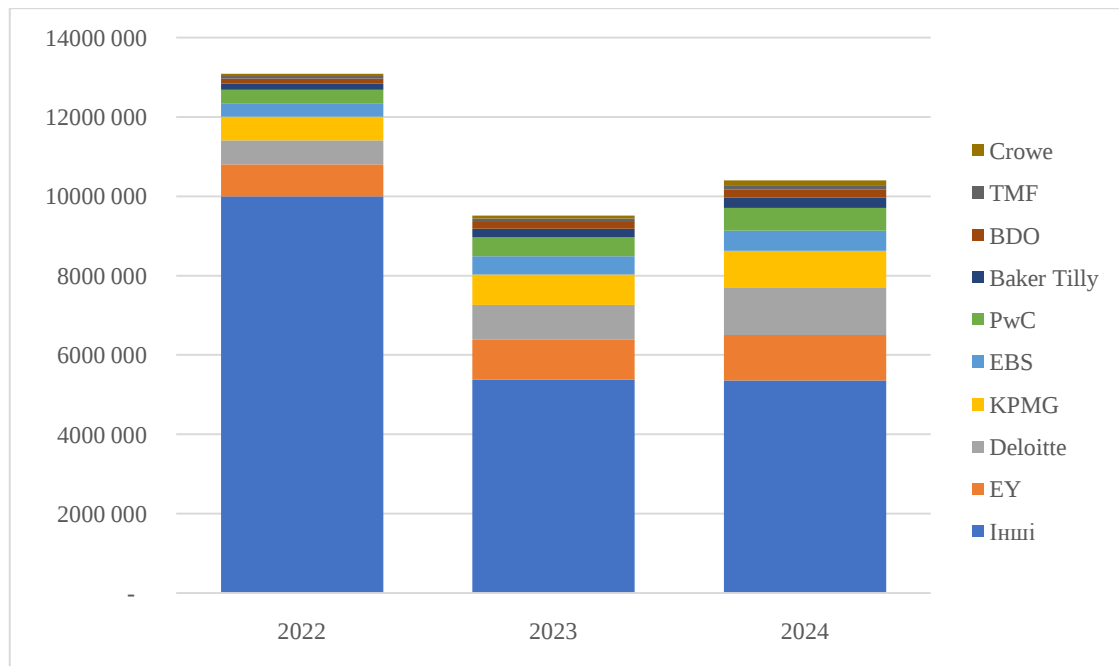

Рис. 2. Структура обсягу реалізованих послуг у сфері бухгалтерського обліку, аудиту та консультування з питань оподаткування за провайдерами в Україні у 2022-2024 рр., тис. грн

Джерело: систематизовано, узагальнено та згруповано за даними [13].

Важливо зауважити, що у вітчизняній законодавчій базі відсутні спеціальні норми, які б регламентували аутсорсинг саме податкової функції. Водночас Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» передбачає можливість для суб'єктів господарювання, окрім самостійного ведення бухгалтерського обліку, залучати фахівця з бухгалтерського обліку або доручати ведення бухгалтерського обліку на договірних засадах централізованій бухгалтерії чи аудиторській фірмі. При

цьому визначено, що відповідальність за організацію бухгалтерського обліку, фіксацію фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах, зберігання оброблених документів, реєстрів і звітності протягом встановленого терміну (але не менше трьох років) несе уповноважений орган (посадова особа), який здійснює керівництво підприємством, або власник відповідно до законодавства та установчих документів. [14] Податковий кодекс встановлює, що платник податків веде справи, пов'язані зі сплатою податків, особисто або через свого представника. Представниками платника податків визнаються особи, які здійснюють представництво його законних інтересів та ведення справ, пов'язаних із сплатою податків, на підставі закону або довіреності. [15] Отже, бухгалтерський аутсорсинг розглядається як одна з допустимих форм організації бухгалтерського обліку на підприємстві. Проте питання щодо можливості підписання податкової звітності стороннім провайдером і офіційного розподілу відповідальності між сторонами в чинному законодавстві залишається недостатньо врегульованим.

У разі, коли одна зі сторін договору не впевнена в податкових наслідках, вона може спробувати перекласти свої податкові ризики на іншу сторону. Можливість укладення такої угоди про розподіл податкових ризиків залежить, насамперед, від договірних умов, яких сторони прагнуть досягти. Щоразу, коли такі угоди про розподіл податкових ризиків стають складовою частиною договору, практичний ефект полягає в тому, що фінансова спроможність контрагента обмежується невизначеним податковим ризиком. Така угода про перенесення ризиків оподаткування може створити в учасників відчуття, що одна зі сторін уклала угоду, яка звільняє її від відповідальності за сплату податків у випадку реалізації ризику. Однак детальний аналіз показує, що така практика приховує численні потенційні проблеми. [16]

Для застосування договірної відповідальності у вигляді стягнення збитків, необхідна наявність усіх елементів складу господарського правопорушення:

1) протиправної поведінки (дії чи бездіяльності) особи, що полягає у порушенні зобов'язання;

2) настання шкідливого результату такої поведінки — збитків;

3) причинного зв'язку між протиправною поведінкою та збитками;

4) вини особи, яка заподіяла шкоду.

У разі відсутності хоча б одного із цих елементів відповідальність у вигляді відшкодування збитків не настає. [17]

Згідно з чинним податковим законодавством України, лише орган контролю може встановлювати обставини, які підтверджують вчинення платниками податків податкових правопорушень. Обов'язок доведення вини покладено на контролюючий орган, і без його виконання неможливо притягнути особу до фінансової відповідальності за податкове правопорушення, для кваліфікації якого наявність вини є обов'язковою умовою. Отже, в межах взаємовідносин, що регулюються нормами господарського та цивільного законодавства, як суб'єкти господарювання, так і суди не мають повноважень самостійно встановлювати або спростовувати наявність у діях сторін договору протиправних дій, пов'язаних із порушенням податкового законодавства України.

З огляду на викладене, використання в договорах з постачальниками послуг аутсорсингу норм про відшкодування потенційних податкових збитків надає замовнику право звернутися до суду господарської юрисдикції з вимогою стягнення збитків із контрагента. Однак це можливо лише за умови надання належних і допустимих доказів, які підтверджують факт вчинення такого правопорушення, зокрема матеріалів податкової перевірки або акту відповідного контролюючого органу, уповноваженого здійснювати перевірки дотримання податкового законодавства. Крім того, замовник має право звертатися до суду господарської юрисдикції з вимогою стягнення збитків із відповідача за податкове правопорушення за умови доведення факту порушення ним господарського зобов'язання.

Водночас податкові органи дедалі частіше використовують не лише звітність, а й первинну облікову інформацію. Вони активно впроваджують сучасні інформаційні технології та системи обміну даними, що дає змогу отримувати відомості про діяльність і активи платників податків з різноманітних джерел. Збільшення кількості каналів обміну інформацією супроводжується розширенням використання інноваційних технологій як з боку податкових органів, так і платників податків, що впливає на складність процесів контролю за дотриманням законодавства і оцінку ризиків у випадку залучення сторонніх провайдерів послуг. [18]

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Аутсорсинг податкових та бухгалтерських функцій є важливим інструментом сучасного управління бізнесом, який дозволяє оптимізувати бізнес-процеси, знизити операційні витрати та мінімізувати податкові ризики. Залучення зовнішніх постачальників послуг підвищує якість податкової звітності, ефективність її обробки та сприяє зменшенню кількості помилок. Завдяки застосуванню сучасних інформаційних технологій і систем автоматизації, професійні бухгалтерські компанії здатні забезпечити високий рівень точності даних та значно спростити операційні процедури для підприємств.

Великі підприємства, особливо транснаціональні, через значні обсяги операцій та складність структури даних стикаються з підвищеними податковими ризиками. Для їх зменшення та уникнення штрафних санкцій компанії дедалі частіше звертаються до зовнішніх постачальників послуг або застосовують комбінований підхід, поєднуючи інсорсинг та аутсорсинг. Міжнародна практика підтверджує ефективність співпраці з великими аудиторськими компаніями, зокрема щодо адаптації інформаційних систем до сучасних вимог, таких як впровадження формату SAF-T або дотримання правил трансфертного ціноутворення. Водночас запровадження нових форматів звітності, таких як SAF-T, значно ускладнює бухгалтерські та податкові процеси, що веде до зростання витрат бізнесу на дотримання вимог законодавства. Це вимагає від компаній адаптації до нових технологічних та

облікових підходів, а також тісної взаємодії між податковими консультантами, розробниками інформаційних систем і внутрішніми фахівцями.

Попри очевидні переваги, аутсорсинг податкових та бухгалтерських функцій стикається з низкою викликів, зокрема регуляторних. Відсутність в Україні чітких нормативних положень щодо розподілу відповідальності між компанією-клієнтом та зовнішнім постачальником у частині підготовки та подання податкової звітності створює правову невизначеність. Це, своєю чергою, підвищує ризики порушення податкового законодавства та можливості притягнення до відповідальності за податкові правопорушення.

Аутсорсинг податкових та бухгалтерських функцій є перспективним інструментом підвищення ефективності бізнесу, що вимагає вирішення низки організаційних, технічних та правових питань. Його подальший розвиток сприятиме не тільки оптимізації внутрішніх бізнес-процесів підприємств, а й створенню більш прозорого та передбачуваного податкового середовища, що матиме позитивний вплив на національну економіку в цілому.

Література

1. Дідух О. В. Аналіз ефективності використання аутсорсингу у господарській діяльності підприємств. *Вісник НУ «Львівська політехніка»*. 2012. Вип. 739: Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. С. 82-87. URL: <https://ena.lpnu.ua/items/c4dc9f87-05a0-46bc-b1d0-c625cbc33928> (дата звернення: 10.06.2025).
2. Подолянчук О. А., Величко В. А. Бухгалтерський аутсорсинг: сутність та перспективи розвитку для малого бізнесу. *Agrosvit*. 2024. № 4. С. 130-139. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2024.4.130>.
3. Ромашко О., Шушакова І., Слободяник А. Організація бухгалтерського аутсорсингу на підприємстві. *Економіка та суспільство*. 2021. № 32. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-110>.

4. Серікова Т. М., Лагодієнко Н. В., Серіков Д. О. Сучасний стан та перспективи розвитку бухгалтерського аутсорсингу в Україні. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. № 1. С. 308-331. URL: <https://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/08/2021-1-%D0%95%D0%9D-53.pdf> (дата звернення: 10.06.2025).
5. Kubota T., Okuda S. Relationship between top managers' interest in accounting information and accounting practices in startups. *International Journal of Accounting Information Systems*. 2023. Vol. 51. P. 100640. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.accinf.2023.100640>.
6. Пилипенко С., Банера Н., Гелей Л. Класифікація бухгалтерського аутсорсингу та доцільність його застосування в Україні. *Scientific Bulletin of UNFU*. 2021. № 31(3), С. 80-84. DOI: <https://doi.org/10.36930/40310312>
7. Бравар Ж.-Л. Ефективний аутсорсинг: розуміння, планування та використання успішних аутсорсингових відносин. Дніпропетровськ: Баланс Бізнес Букс, 2007. 288 с.
8. Давидюк Т., Легоцька Ю. Бухгалтерський аутсорсинг як інноваційний інструмент досягнення економічних переваг. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2018. № 1 (3). С. 11-18. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.1303983>.
9. Yilmaz F., Coolidge, J. Can e-filing reduce tax compliance costs in developing countries? World Bank Policy Research Working Paper No. 6647.2013. URL: <https://ssrn.com/abstract=2337800> (дата звернення: 22.06.2025).
10. Paying taxes 2019. *World Bank*. URL: <https://www.doingbusiness.org/en/reports/thematic-reports/paying-taxes-2019> (дата звернення: 22.06.2025).
11. Isip A. Outsourcing of Tax Services: The Case of Romania. *Revista Economica, Lucian Blaga University of Sibiu, Faculty of Economic Sciences*. 2022. Vol. 74(3). P. 50-70. DOI: <https://doi.org/10.56043/reveco-2022-0025>.
12. Економічна статистика. Економічна діяльність. Послуги. *Держстат*. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 15.06.2025).

13. Бази даних українських компаній. *Clarity Project*. URL: <https://clarity-project.info/tools/explorer> (дата звернення: 15.06.2025).
14. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. Дата оновлення: 03.09.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 15.06.2025).
15. Податковий кодекс України від 02.12.2010 №2755-VI. Дата оновлення: 15.06.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 15.06.2025).
16. Brown L. Shifting the Burden of Income Taxes by Contract. *University of Pennsylvania Law Review*. 1948. Vol. 96, no. 6. P. 822-839. DOI: <https://doi.org/10.2307/3309495> (дата звернення: 22.06.2025).
17. Поночовна А. Стягнення збитків у порядку господарського судочинства у випадку реєстрації/нереєстрації податкової накладної у Єдиному реєстрі податкових накладних. *Liga Zakon*. 13 липня 2023. URL: https://jurliga.ligazakon.net/analytics/220860_styagnennya-zbitkv-u-poryadku-gospodarskogo-sudochinstva-u-vipadku-restratsnerestrats-podatkovu-nakladno-u-dinomu-restr-podatkovikh-nakladnikh (дата звернення: 15.06.2025).
18. Світовий О., Чвертко Л. Оптимізація управлінських рішень у податкових відносинах: нові технології та стандарти в облікових процесах. *Економічні горизонти*. 2024. № 2-3(28). С. 198-205. DOI: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.3\(28\).2024.310198](https://doi.org/10.31499/2616-5236.3(28).2024.310198)

References

1. Didukh, O. (2012), "Analysis of the effectiveness of outsourcing in the economic activities of enterprises", *Bulletin of NU "Lviv Polytechnic"*, vol. 739: *Management and entrepreneurship in Ukraine: stages of formation and development problems*, pp. 82-87, available at: <https://ena.lpnu.ua/items/c4dc9f87-05a0-46bc-b1d0-c625cbc33928> (Accessed 10 June 2025).

2. Podolyanchuk, O. and Velychko, V. (2024), "Accounting outsourcing: essence and prospects for small business development", *Agrosvit*, vol. 4, pp. 130-139, <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2024.4.130>.
3. Romashko, O., Shushakova, I. and Slobodyanik, A. (2021), "Organization of accounting outsourcing at the enterprise", *Economy and Society*, vol. 32, <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-110>.
4. Serikova, T., Lagodiyenko, N. and Serikov, D. (2021), "Modern state and prospects for the development of accounting outsourcing in Ukraine", *Bulletin of Khmelnytskyi National University*, vol. 1, pp. 308–331, available at: <https://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/08/2021-1-%D0%95%D0%9D-53.pdf> (Accessed 10 June 2025).
5. Kubota, T. and Okuda, S. (2023), "Relationship between top managers' interest in accounting information and accounting practices in startups", *International Journal of Accounting Information Systems*, vol. 51, 100640, <https://doi.org/10.1016/j.accinf.2023.100640>.
6. Pylypenko, S., Banera, N. and Helei, L. (2021), "Classification of accounting outsourcing and its feasibility in Ukraine", *Scientific Bulletin of UNFU*, vol. 31(3), pp. 80-84, <https://doi.org/10.36930/40310312>.
7. Bravar, J.-L. (2007), *Effective Outsourcing: Understanding, Planning, and Using Successful Outsourcing Relationships* [Efektyvnyj outsorsynh: rozuminnia, planuvannia ta vykorystannia uspishnykh outsorsynhovykh vidnosyn], Balance Business Books, Dnipro, Ukraine.
8. Davydiuk, T. and Lehotska, Yu. (2018), "Accounting outsourcing as an innovative tool for achieving economic advantages", *Economic Journal of Odessa Polytechnic University*, vol. 1(3), pp. 11-18, <https://doi.org/10.5281/zenodo.1303983>.
9. Yilmaz, F. and Coolidge, J. (2013), "Can e-filing reduce tax compliance costs in developing countries?", *World Bank Policy Research Working Paper No. 6647*, available at: <https://ssrn.com/abstract=2337800> (Accessed 22 June 2025).

10. World Bank. (2019), "Paying Taxes 2019", available at: <https://www.doingbusiness.org/en/reports/thematic-reports/paying-taxes-2019>.
11. Isip, A. (2022), "Outsourcing of Tax Services: The Case of Romania", *Revista Economica, Lucian Blaga University of Sibiu, Faculty of Economic Sciences*, vol. 74(3), pp. 50-70, <https://doi.org/10.56043/reveco-2022-0025>.
12. State Statistics Service (2025), "Economic Statistics. Economic Activities. Services", available at: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (Accessed 15 June 2025).
13. Clarity Project (2025), "Ukrainian Companies Database", available at: <https://clarity-project.info/tools/explorer> (Accessed 15 June 2025).
14. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999), The Law of Ukraine "On Accounting and Financial Reporting in Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (date of access: 15.06.2025).
15. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), The Law of Ukraine "Tax Code of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (Accessed 15 June 2025).
16. Brown, L. (1948), "Shifting the Burden of Income Taxes by Contract", *university of pennsylvania law review*, vol. 96, iss. 6, pp. 822-839, <https://doi.org/10.2307/3309495> (Accessed 22 June 2025).
17. Ponochozna, A. (2023), "Recovery of damages in commercial court proceedings in cases of registration/non-registration of tax invoices in the Unified Register of Tax Invoices", available at: https://jurliga.ligazakon.net/analitycs/220860_styagnennya-zbitkv-u-poryadku-gospodarskogo-sudochinstva-u-vipadku-restratsnerestrats-podatkovu-nakladno-u-dinomu-restr-podatkovikh-nakladnikh (Accessed 15 June 2025).
18. Svitovyi, O., Chvertko, L. (2024), "Optimization of management decisions in tax relations: new technologies and standards in accounting processes", *Economies' Horizons*, No. 2-3(28), pp. 198-205, DOI: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.3\(28\).2024.310198](https://doi.org/10.31499/2616-5236.3(28).2024.310198)

Стаття надійшла до редакції 03.07.2025 р.